

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Kontrolörlüğü
Sayı: H.A 156/11

D E N E T İ M R A P O R U

YILI: 2025

DENETİM YERİ

İli : Hatay
İlçesi : Yayladağı
İdaresi : Yayladağı Belediyesi

DENETLEYEN

İçişleri Bakanlığı Kontrolörü: Hamza AYDEMİR

DENETLENEN

Kurum : Belediye Başkanlığı
İşlemler : İdari İş ve İşlemler
Dönem : 29.09.2020 - 03/09/2025
Üst Yönetici : Mehmet YALÇIN- Belediye Başkanı

DENETİM TARİHİ

Başlama Tarihi : 03/09/2025
Bitirme Tarihi : 17/09/2025
Eski Denetimin Tarihi : 29.09.2020

Hatay İli, Yayladağ Büyükşehir İlçe Belediye Başkanlığı'nın **02.11.2020-19.08.2025** dönemine ait İdarî İş ve İşlemleri, 5393 sayılı Belediye Kanununun 54 ve 55 inci maddelerine istinaden tarafımdan denetlenerek; görülebilen hata ve noksanlıklar ile tenkit ve tavsiyeye değer hususlar, aşağıdaki maddelerde açıklanmıştır.

ÖNCEKİ DENETİM VE SONUCU:

1- 17.08.2016 ile 22.09.2020 tarihleri arasındaki Belediye Başkanlığı İdarî İş ve İşlemlerinin bundan önce, Başkontrolör Adnan HAMEDOĞLU tarafından teftiş edildiği, dairesinde bulunan 29.09.2020 tarihli ve 66/33 sayılı Denetim Raporunun incelenmesinden anlaşılmıştır.

Önceki teftişte tenkit edildiği halde, henüz yerine getirilmemiş konulara rastlanıldığında bu raporun ilgili bölümlerinde ayrıca belirtilecektir.

2- 2020 yılında İçişleri Bakanlığınca yapılan denetime ait raporun, 03.11.2020 tarihli ve 32 sayılı meclis kararı ile meclis üyelerinin bilgisine sunulduğu memnuniyetle incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 55 nci maddesinde; belediyelerde iç ve dış denetim yapılacağı, denetimin, iş ve işlemlerin hukuka uygunluk, malî ve performans denetimini kapsadığı, iç ve dış denetimin 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılacağı, ayrıca, belediyenin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemlerinin, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından da denetleneceği, belediyelere bağlı kuruluş ve işletmeler de yukarıdaki esaslara göre denetleneceği belirtilmiş olup, denetime ilişkin sonuçların kamuoyuna açıklanıp, meclisin bilgisine sunulacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen hüküm doğrultusunda hazırlanan denetim raporlarının, ayrıca belde sakinlerine duyurularak açıklanması sağlanmalıdır.

BELEDİYE MECLİSİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER:

3- Belediye Meclisinin kararı ile sosyal yardım yönetmeliğinin yapılmadığı incelenmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 27 nci maddesinin son fıkrasında, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemlerin, Sayıştayın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulacağı (...) hüküm altına alınmıştır.

Bundan böyle mali konularda düzenlenecek yönetmelik ve/veya yönetmelik niteliğindeki diğer düzenleyici işlemlerle ilgili Sayıştay görüşü alınarak işlem yürütüleceği bilinmeli, söz konusu yönetmelikle ilgili anılan düzenlemeye uygun yeniden işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

4- Belediye Meclisinin 03.09.2024 tarihli ve 44 sayılı Kararı ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre satışı yapılacak taşınmazların genel olarak değil, spesifik olarak belirlenmeden Encümenince satışlarının yürütülmesi hususunda karar alındığı memnuniyetle incelenmiştir.

Konu hakkında Danıştay 13 ncü Dairesince verilen 15/10/2008 tarihli ve 2008/3526 E., 2008/6807 K. sayılı bir ilamda;

"...Bingöl Belediye Meclisi'nin 02/10/2006 tarih ve 65 sayılı kararıyla, Belediyeye ait olan ve satışına ihtiyaç duyulan tüm gayrimenkullerin satışı konusunda Belediye Encümenine yetki devri yapıldığı, bu yetki devrine dayanılarak Belediye Encümenince uyumsuzluk konusu taşınmazın ihaleyle satışına karar verildiği hususu dikkate alındığında, öncelikle, yetki devrinin niteliğinin ve kapsamının belirlenmesi gerekmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18 inci maddesinin (e) bendinde; taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması halinde tahsisinin kaldırılmasına; üç yıldan fazla

kiralınmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı ayrı hak tesisine karar vermek Belediye Meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Görüldüğü üzere Kanunla Belediye Meclisine verilen ve kural olarak devredilemeyen yetkilerin, yasanın açık bir biçimde buna izin vermesi halinde, sınır ve kapsamı açıkça belirtilerek devredilebileceği tartışmasızdır. Ancak, karar alma sürecinde asıl yetki sahibi olan Belediye Meclisinin ayda bir kez toplanabilecek olması ve Meclisin yüklendiği görevlerin etkin ve süratli bir şekilde yerine getirilmesi gerekliliği karşısında, Belediye Meclisinin Kanunla kendisine görev olarak verilen konulardaki yetkisini ancak, sınır ve kapsamını açıkça belirterek devredebileceğinin kabulü gerekmektedir.

Bu bağlamda, Belediye Meclisinin 02/10/2006 tarih ve 65 sayılı kararı incelendiğinde, Belediyeye ait olan ve satışına ihtiyaç duyulan tüm gayrimenkullerin satışı konusunda Belediye Encümenine yetki verilmesine karar verildiği anlaşılmakta olup, bu taşınmazların ada ve parsel numaraları belirtilmeksizin, tüm taşınmazların satışı konusunda yapılan yetki devrinin, sınırları açıkça belirlenen bir yetki devri niteliği taşımadığı, diğer bir ifadeyle, Belediyeye ait tüm taşınmazların satışı konusunda her türlü kararı alabilmeye yönelik yetki devrinin, yetkinin sınırlarının belirlenmesi suretiyle devredilmesi ilkesiyle amaçlanan hukuki ve kamusal yararı aşar nitelikte olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, hukuka aykırı olan Belediye Meclisi kararına istinaden yapılan ihaleyle ihaleyi sonuçlandıran ihale komisyonu kararında hukuka uyarlık bulunmadığından, İdare Mahkemesi'nce dava konusu işlemin iptaline karar verilmesinde sonuç olarak hukuka aykırılık görülmemiştir...

Açıklanan nedenlerle, temyize konu Elazığ İdare Mahkemesi'nce verilen 05/02/2008 tarih ve E:2006/2455, K:2008/216 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, bozma istemi yerinde görülmeyle anılan Mahkeme kararının belirtilen gerekçeyle onanmasına" karar verilmiştir.

Anılan mahkeme kararı ile 5393 sayılı Belediye Kanununun ilgili maddeleri göz önünde bulundurulduğunda, Belediye Meclisince satışı yapılacak taşınmazların veya taşınmazların niteliklerinin (taşınmazların cins, marka, model vb., taşınmazların tapu kayıt bilgileri) özellikli olarak belirlenmesi ve bunun meclis kararında belirtilmesi uygulaması aksatılmadan devam ettirilmelidir.

5- Belediye meclisinin çeşitli tarihlerde aldığı kararlar ile Aksagaz'a belediye taşınmazının bedelsiz olarak tahsis edildiği incelenmiştir.

5393 sayılı Kanunun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75. maddesinin (c) ve (d) bendinde; "Diğer kuruluşlarla ilişkiler Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür. Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz." hükümlerine yer verilmiştir.

Kanunun ilgili kısımlarından da anlaşılacağı üzere meslek kuruluşları ve odalarla ortak hizmet projesi yapılmadan bedelsiz şekilde belediye tarafından yer tahsisi yapılamayacağı, ancak bu kurumlarla belediye arasında ortak hizmet projesi çerçevesinde meclis kararına müteakip yer tahsisi yapılabileceği, bu durumda da bedelsiz arsa tahsisi yapılamayacağı, aksi taktirde ilgili kişiler hakkında idari ve cezai sorumluluk teşkil edeceği bilinerek kanun hükümlerine uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

6-Belediye meclisi tarafından Kamu yararı kararı alındığı görülmüştür.
03.01.2025 tarih ve 01 sayılı meclis kararıyla kamu yararı kararı alınması örnektir.
5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesi;

"Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:

... b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak. ..."

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Kamu yararı kararı verecek merciler" başlıklı 5'inci maddesi;

"Kamu yararı kararı verecek merciler şunlardır:

... Belediye yararına kamulaştırmalarda belediye encümeni, ..."

Aynı Kanununun "Onay mercii" başlıklı 6'ncı maddesi;

"Kamu yararı kararı;

a) Köy ihtiyar kurulları ve belediye encümenleri kararları, ilçelerde kaymakamın, il merkezlerinde valinin,

... Onayı ile tamamlanır.

... Onaylı imar planına veya ilgili bakanlıklarca onaylı özel plan ve projesine göre yapılacak hizmetler için ayrıca kamu yararı kararı alınmasına ve onaylanmasına gerek yoktur. Bu durumlarda yetkili icra organınca kamulaştırma işlemine başlanıldığını gösteren bir karar alınır."

Hükümlerine uygun olarak hareket edilmesi gerekmektedir

Ayrıca belediye meclis ve encümen dosyalarının usulüne göre tutulduğu, evraklama düzeninin doğru bir şekilde yapıldığı memnuniyetle karşılanmış olup uygulamanın aksatılmadan bu şekilde devam etmesi sağlanmalıdır.

İNSAN KAYNAKLARI İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER:

7- Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahallî İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümleri gereğince, söz konusu Belediye Başkanlığının C-7 grubunda yer aldığı,

Teftiş tarihi itibarıyla, belediye personel yapısının aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde olduğu;

Memur	Daimi İşçi	Ordu Temizlik Ltd.Şti İşçisi	Kısmi Süreli	Top lam
21	10	136	1	168

Mali Hizmetler Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü gibi birimlerin büro hizmetlerinde işçilerin görevlendirildiği incelenmiştir.

Her görevlinin kadrosuna uygun iş ve görevlerde çalıştırılması, kural olarak memurlar tarafından genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerde işçi statüsündeki personelin çalıştırılmaması sağlanmalıdır.

8- Belediyenin 2020 - 2025 yıllarına ait şirket dahil personel giderlerinin belediye gelirlerine oranı aşağıya çıkarılmıştır.

YILLAR A	Gerçekleşen En Son Yıl (Bir önceki yıl) Bütçe Geliri (TL) B	Bir Önceki Yılı Yeniden Değ. Oranı (%) C	Yeniden Değerleme Yapılarak Bulunan, Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Geliri (TL) D	Yeniden Değerleme Yapılarak Bulunan, Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Gelirinin % 40'ü (TL) E	Belediyenin Yılı Personel Gideri (830.01)	Belediye Personel Şirketi Yılı Personel Gideri Ff	Şirket Personeli Dahil Yılı Toplam Personel Gideri (TL) Gg	Yılı Toplam Personel Gideri (Şirket İşçileri dahil); Yeniden Değerleme Yapılarak Bulunan, Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Gelirinin Yüzde Kaçı (%) Hh
2020	12,026,674.31	22.58	14,742,297.37	5,896,918.95	3,159,513.08	2,264,942.83	5,424,455.91	36.79%
2021	15,824,153.20	9.11	17,265,733.56	6,906,293.42	3,801,817.40	2,877,763.39	6,679,580.79	38.69%
2022	29,383,366.47	36.20	40,020,145.13	16,008,058.05	6,330,428.82	6,733,345.11	13,063,773.93	32.64%
2023	64,432,603.82	122.93	143,639,603.70	57,455,841.48	12,916,712.19	16,161,457.17	29,078,169.36	20.24%
2024	101,440,175.02	58.46	160,742,101.34	64,296,840.54	25,314,497.95	28,427,366.18	53,741,864.13	33.43%
2025(09.09.20 25 İTİBARI)	166,848,524.94	43.93	240,145,081.95	96,058,032.78	26,000,710.99	30,425,618.73	56,426,329.72	23.50%

A: Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Geliri (TL)

B: Bir Önceki Yılı Yeniden Değ. Oranı (%)

C: Yeniden Değerleme Yapılarak Bulunan, Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Geliri (TL)

D: Yılı Personel Gideri (TL)

E: Yılı Personel Gideri; Yeniden Değerleme Yapılarak Bulunan Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Gelirinin Yüzde Kaçı (%)

Yukarıdaki tablo dikkate alındığında, teftişe tabi dönemde; belediyenin yıllık toplam personel giderlerinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşmadığı memnuniyetle incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında,

Belediyenin yıllık toplam personel giderlerinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamayacağı, (...) yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımının yapılamayacağı, yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararının, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edileceği, personelin her türlü alacaklarının zamanında ve öncelikle ödeneceği belirtilmiştir.

Buna göre, yıllık toplam personel giderlerinin yeniden değerlendirme oranında artırılmış gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerine oranının yüzde otuzunu aşıp aşmadığının takip edilmesi sağlanmalı,

Bununla birlikte; 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesiyle personel şirketinde 136 işçinin istihdam edildiği incelenmiştir.

İş artışının zorunlu olduğu durumlarda, 375 sayılı KHK'nin geçici 24 üncü maddesine göre işçi statüsünde geçişe esas sözleşme kapsamında o iş için öngörülen işçi sayısının %20'si kadar iş artışı yapılabileceği fakat bu durumda dahi 43'ün yüzde 20 fazlası ile toplam en fazla 52 işçinin personel şirketinde istihdam edilebileceği değerlendirilmektedir.

Yukarıdaki tablo dikkate alındığında; belediyenin yıllık şirket personeli dâhil toplam personel giderlerinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşmadığı görülmektedir.

Bu kapsamda, personel limited şirketi ile ilgili olarak İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahallî İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karara göre işlem tesis edilmesi,

Ancak işten ayrılanların yerine ve iş artışının zorunlu olduğu hallerde yeni işçi alımının yapılabileceğinin bilinmesi,

Personel gider oranı hesaplamasının cari yıl sonuna kadar yapılacak personel harcamalarının tahmini olarak belirlenerek yapılması, başka bir ifadeyle cari yıl bütçesinde (01) ekonomik kodunda gösterilen personel giderleri ödeneği ile şirkette istihdam edilen personele tahmini olarak cari yıl sonuna kadar ödenecek net ücret toplamının, yeniden değerlendirilmiş bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirine oranlanarak hesaplama yapılması,

Usul ve Esaslarda belirlenen personel gideri-değerlenmiş bütçe geliri arasındaki oranın aşılması durumunda ise 03.08.2018 tarihli Mahallî İdareler Genel Müdürlüğünün Görevlerinin Devir ve Tasfiyesine İlişkin Protokol hükümleri gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin alınarak işçi alımı yapılması sağlanmalıdır.

9- Belediyede görevli memurlara ait özlük dosyaları üzerinde yapılan incelemede, naklen atanan bir personelin mal bildirimini sadece kendi adına verdiği eşi ve çocukları ile ilgili bilgilerin forma girilmediği incelenmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 14 üncü maddesinde, devlet memurlarının, kendileriyle, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini vereceği,

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrasında, memur özlük dosyasına, memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgesi verilmesine ilişkin bilgi ve belgelerin konulacağı,

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (D) bendinin (j) alt bendinde, belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamanın kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve hallerden olduğu,

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 7 nci maddesinde, aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurlardan göreve devam edenlerin sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç Şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilemek zorunda olduğu, yeni bildirimlerin yetkili merci tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, memurların kendileri, eşleri, velayeti altındaki çocuklarının; Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi kapsamındaki para, mal, hak, alacak, borç ve gelirlerinin Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen süreler içinde bildirilmesi,

Memurların eşleri, velayeti altındaki çocukları ve kendilerinin şahsi mal varlıklarında önemli bir değişiklik olduğunda (borçlanma dâhil), değişikliği izleyen bir ay içinde yeni edindikleri mal, hak, gelir, alacak ve borçlara münhasır olmak üzere ek mal bildirimini verilmesi,

Görevlere devam eden memur ve sözleşmeli personelin kendileri, eşleri, velayeti altındaki çocuklarının Yönetmeliğin 8 inci maddesi kapsamındaki para, mal, hak, alacak, borç ve gelirlere ait bildirimlerini, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç Şubat ayı sonuna kadar yenilemesi,

Uygulamanın mevzuat hükmüne göre yapılması sağlanmalıdır.

10- Belediyede istihdam edilen personele ilişkin yapılan incelemede, teftişe tabi dönemde belediyede ve belediyeye bağlı şirketlerde işe başlatılan personelin arşiv araştırmasının yapılmadığı sadece sabıka kayıtlarının alındığı anlaşılmıştır.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında arşiv araştırması yapılacağı belirtilmiştir.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahallî İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin

Usul ve Esasların "Şirket personelinde aranacak şartlar"ın düzenlendiği 4-üncü maddesinin altıncı fıkrasında da şirketlerde işe alınacaklarda, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak şartlarının aranacağı hüküm altına alınmıştır.

Bundan böyle, Belediyede ve/veya Belediyeye ait şirkette istihdam edilecek personel hakkında, 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu ve Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yapılmasına Dair Yönetmelik ile özel mevzuat hükümleri (657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar, Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar) doğrultusunda işlem tesis edilmesi, arşiv araştırması yapılmayan personel hakkında araştırma yapılması sağlanmalıdır.

11- Belediyede görevli memurlara ait özlük dosyaları üzerinde yapılan incelemede bazı personelin öğrenim belgelerinin fotokopi olduğu görülmüştür.

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Belgenin çoğaltılması" başlıklı 29 üncü maddesinde; "Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda ya da bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce fiziksel ortamda hazırlanan bir belgeden örnek çıkartılması hâlinde, çoğaltılan belgenin uygun bir yerine "ASLI GİBİDİR" ibaresi konulur ve yetkilendirilmiş görevli tarafından ad, soyad, unvan ve tarih belirtilmek suretiyle imzalanır. Bu şekilde çoğaltılan belge, asıl belge gibi kabul edilir." Hükümü mevcuttur.

Öğrenim belgelerinin onaylı örneklerinin özlük dosyalarında muhafazası sağlanmalıdır.

12- Belediyede ve belediyeye ait şirkette istidam edilen işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmayarak biriktirildiği, bu nedenle işçilerin emekliliği durumunda son ücretleri üzerinden karşılığını almasıyla Belediyeye ek mali külfet oluştuğu incelenmiştir.

17/05/2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığının "Tasarruf Tedbirleri" konulu Genelgesinde;

"...4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin süreleri, ilgili yıl içerisinde kullanılacaktır. Ayrıca, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin süreleri, yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami 3 yıl içerisinde kullanılacaktır..." denilmekte,

Sayıştay Başkanlığınca düzenlenen denetim raporlarının bu hususta istikrar kazanmış bulgularında; iş sözleşmesinin sona ermesi durumunda yıllar itibariyle hak kazanılıp da kullanılmayan yıllık izinlerin izin ücreti şeklinde toplu ödemeye dönüştürülmesi sonucu mali külfetlerle karşılaşılmasını teminen Kurumun işçi statüsündeki çalışanlarının yıllık izinlerini Anayasa'da yer alan dinlenme hakkı doğrultusunda ve İş Kanunu'nun öngördüğü şekilde kullandırması gerektiği belirtilmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması

konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı konusunda Kanuna benzer bir düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için (2025; 3.837,00.-TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, belediye ve belediyeye ait şirketlerde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilen personelin yıllık ücretli izinlerinin, izin ücreti şeklinde toplu ödemeye dönüştürülmemesi adına Toplu İş Sözleşmesi ile Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami 3 yıl içerisinde kullandırılması,

Hizmetlerin aksayacağı bahanesiyle olağanüstü durumlar haricinde izin kullanımlarının engellenmemesi ve kesilmemesi sağlanmalıdır.

13- Memurlara yönelik imzalanan toplu sözleşmeler incelendiğinde, imzalanan toplu sözleşmelerin her biri için meclis kararı alınmadığı görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, (...) karar verilmesi halinde, yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği,

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 32 inci maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesinde, yapılacak sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre;

4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin son fıkrasında belirtilen şartlar sağlanmış ise toplu sözleşmenin;

Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasındaki imzalanan toplu sözleşmenin veya toplu sözleşme hükmündeki Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararının Resmî Gazetede yayımlanmasını izleyen (sürecinin tamamlanmasını izleyen) üç ay içerisinde,

Toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanmak üzere,

Belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmesi halinde Belediye başkanı ile yetkili sendikanın temsilcisi arasında imzalanacağının,

Sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçmeyeceğinin,

Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabileceğinin,

Sosyal denge tazminatı tutarlarının brüt olarak belirlenmesi gerektiğinin,

Ödemelerin, sözleşmede belirtilen esaslara göre ve genel/özel toplu sözleşme veya Hakem Kurulu Kararında belirtilen üst tavanı geçmemek üzere Gelir ve Damga Vergisi kesilmesi suretiyle yapılacağının bilinmesi sağlanmalıdır.

14- Belediye meclis üyelerine ait mal bildirimlerinin yazı işleri müdürlüğü tarafından muhafaza edildiği görülmüştür.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 8/n ve Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğin 6/n maddelerine göre; belediye meclis üyelerinin mal bildirimlerini belediye başkanına göndermeleri gerektiğinden, bundan böyle Kanun ve Yönetmelik hükmüne uyularak, meclis üyelerinin mal bildirimlerinin belediye başkanınca muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.

ZABITA HİZMETLERİ:

15- Zabıta Müdürlüğünde, 1 zabıta komiseri ve 6 zabıta memurunun istihdam edildiği, 1 kadrolu işçinin de zabıta hizmetlerinde destek hizmetleri yürüttüğü incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinde, zabıta hizmetleri resmi tatil günleri de dâhil olmak üzere, günün 24 saati aksatılmadan sürdürüleceği belirtildiğinden, zabıta personelinin çalışma süresi ve saatlerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde 657 sayılı Kanunun 101 inci maddesine göre belediye zabıta teşkilatı birim amirinin teklifi ve belediye başkanının onayı ile tespit olunması sağlanmalıdır.

16- 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca belediye encümenince tatbik edilen cezalarda tekrüre ilişkin malî yılın (takvim yılı) dikkate alındığı incelenmiştir.

Anılan Kanunun 6 ncı maddesinin son fıkrasında, bu maddede belirtilen aynı fiillerin bir yıl içinde tekrarı halinde, en son uygulanan para cezasının bir kat artırılarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, fiilin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiilden dolayı daha önceden verilmiş bir para cezasının bulunması ve söz konusu para cezasının ilgisine tebliğ edilerek idari yünden kesinleşmiş olması halinde en son uygulanan para cezasının bir kat artırılarak uygulanacağı bilinmelidir.

17- Pazaryeri tezgahlarında satışlar için fiyat etiketinin düzenlenmediği incelenmiştir.

6502 sayılı tüketicinin korunması hakkında kanunun 54 maddesinde;

(1) Perakende satışa arz edilen malların veya ambalajlarının yahut kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde tüketicinin ödeyeceği tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve birim fiyatını gösteren, üretim yeri ve ayırıcı özelliklerini içeren etiket konulması; etiket konulması mümkün olmayan hâllerde aynı bilgileri kapsayan listelerin görülebilecek şekilde uygun yerlere asılması zorunludur. Hizmetlerin tarife ve fiyatlarını gösteren listeler de bu madde hükmüne göre düzenlenerek asılır.

(2) Etiket, tarife ve fiyat listelerinde belirtilen fiyat ile kasa fiyatı arasında fark olması durumunda tüketici lehine olan fiyat uygulanır.

(3) İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimli satış fiyatı, indirimden önceki fiyatı, tarife ve fiyat listeleri ile etiketlerinde gösterilir. İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetlerin indirimden önceki fiyattan daha düşük fiyatla satışa sunulduğunun ispatı satıcı veya sağlayıcıya aittir.

(4) Bakanlık, belediyeler ve ilgili odalar, bu madde hükümlerinin uygulanması ve izlenmesine ilişkin işleri yürütmekle görevlidirler.

(5) Etiket, tarife ve fiyat listeleri, indirimli satışlara ilişkin süre ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Hükmü mevcut olduğundan uygulamanın bu doğrultuda yapılması sağlanmalıdır.

18- Denetime tabi dönemde zabıta personelinin hizmet içi eğitime tabi tutulmadığı incelenmiştir.

Zabıta personelinin Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 10.maddesindeki görevlerini etkin yerine getirmesi, 11.maddedeki yetkilerini tam olarak kullanabilmesi için aynı yönetmeliğin

28.maddesi "...İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) ve belediye idareleri tek başlarına, birkaçı bir araya gelerek veya birlikler vasıtasıyla zabıta amir ve memurlarının genel kültürlerini, meslek bilgilerini ve verimliliklerini arttırmak, hizmete yatkınlıklarını sağlamak, geliştirmek, gelişen şartların gerekli kıldığı alanlardaki görgülerini arttırmak ve daha üst kadrolara hazırlamak amacıyla eğitim programları düzenlerler. Ayrıca zabıta teşkilatlarının personelinin temel ve teknik eğitimleri, gerektiğinde eğitim merkezi bulunan kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri veya ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak gerçekleştirilir." hükmü gereğince zabıta personelinin genel kültürlerini, mesleki bilgilerini ve verimliliklerini arttırmak amacıyla özellikle Belediye Zabıta Yönetmeliği, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, İmar Mevzuatı ve Yapı Denetimi, Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik başta olmak üzere zabıtanın görevleriyle ilgili diğer konularda hizmet içi eğitim programlarına tabi tutulması sağlanmalıdır.

19-Belediye zabıta müdürlüğünde görev yapan personelin resmi zabıta kıyafeti giymediği görülmüştür.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin "Kılık ve kıyafete ilişkin kurallar" başlıklı 31 inci maddesinin (f) bendinde; "Belediye zabıta kuruluşunun amirleri ve bu kuruluşu denetim ve teftiş yetkisine sahip bulunanlar, belediye zabıta personelinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun nitelikte giyinmelerini ve hareket etmelerini sağlamakla yükümlüdürler." hükmü yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller" başlıklı 125 inci maddesinde; belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak fiilinin yaptırımının uyarma cezası ile malül olduğu belirtilmiştir.

Belediyenin kolluk birimi niteliğindeki zabıta personelinin resmi kıyafet giymeleri sağlanmalıdır. Aksi takdirde disiplin yaptırımlarına maruz kalabilecekleri bilinmelidir.

20-Denetime tabi dönem içerisinde zabıta biriminin belediye başkanı tarafından denetlenmediği incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi, "Belediye zabıta teşkilatı personelinin çalışmaları; a) Bakanlık denetim elemanları, b) Valiler, kaymakamlar ve belediye başkanları ile bunların görevlendireceği diğer personel tarafından denetlenir." hükmü gereğince zabıta müdürlüğü çalışmalarının belediye başkanı veya görevlendireceği personelce denetlenerek denetim raporuna bağlanması ve denetimde tespit edilen hususların takibi sağlanmalıdır.

21-Belediye zabıtası olarak görev yapan personellere savunma amaçlı herhangi bir teçhizat verilmediği incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin "Savunma amaçlı teçhizat" başlıklı 45. Maddesinin; "Belediye zabıta personeline görevleri esnasında karşılaştıkları direniş ve fiili saldırı durumunda kullanılmak üzere göz yaşartıcı sprey, kask ve kalkan gibi savunma amaçlı teçhizat verilebilir." Hükmü gereğince fiili saldırı durumunda kullanılmak üzere savunma amaçlı teçhizat verilmesi tavsiye olunur.

22-İlçede ticari faaliyet gösteren bazı işyerlerinin kaldırımları ve yolları masa veya ticari ürünlerini koyarak işgal ettikleri incelenmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 52 inci maddesinde aynen;
"Belediye sınırları içinde bulunan aşağıdaki yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesi, İşgal Harcına tabidir:

1. Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali,

2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,

3. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için il trafik komisyonlarının olumlu görüşü alınarak belediyelerce şehir merkezlerinde tesis edilen ve işletilen mahallerin çalışma saatleri içinde, taşıtlar tarafından işgali (Bisiklet ve motosikletler hariç)

Yukarıda sayılan yerlerin izinsiz işgalleri mükellefiyeti kaldırmaz.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan eser, icra ve yapımların tespit edildiği kitap, kaset, CD, VCD ve DVD gibi taşıyıcı materyallerin birinci fıkrada bahsi geçen yerlerde satışına izin verilmez." denmektedir.

Belediye Gelirleri Kanununun 52 inci maddesinde belirtilen işgaliye harcının konusunun kaldırımların ve yolların işgal edilmesini kapsamadığını, kaldırım, sokak ve yolların esnafların ticari amaçlı faaliyetleri için işgal edilemeyeceği, bu yerlerin işgalinin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca idari para cezası ile cezalandırılması gerektiği, kabahatin süreklilik arz etmesine izin verilemeyeceği bilinmelidir.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 38 inci maddesi uyarınca yetkili makamların yazılı izinleri olmadan meydan, cadde, sokak ve yayaların gelip geçtiği kaldırımları işgal eden veya buralarda mal satışı yapan kişiler hakkında belediye zabıta görevlileri tarafından idari para cezası verileceği düzenlenmiştir. Mevzuat hükümlerinin uygulanması sağlanmalıdır.

23-Zabıta personelinin dayanıklılığını arttırmak üzere destekleyici spor programları düzenlenmediği incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin "Spor" başlıklı 29 uncu maddesinde;

"(1) Zabıta personelinin fiziki nitelikleri, hazırlanan spor programları ile desteklenir. Personele; kültür-fizik çalışmaları, atletizm, aletli sporlar, mukavemet ve denge sporları ile uygun görülecek diğer mesleki spor faaliyetleri yaptırılarak iş verimlilikleri artırılır.

(2) Zabıta personelinin belirtilen sportif çalışmaları ve mesleki sporları yapabilmesi için gerekli alan düzenlemesi ile araç gereç ve özel spor kıyafetleri belediye tarafından temin edilir. Ayrıca bu konuda belediyenin spor ve sosyal tesislerinden yararlanır. Zabıta teşkilatına yurt içi ve yurt dışında düzenlenen spor etkinliklerine ve zabıta spor müsabakalarına katılma imkânı sağlanır.

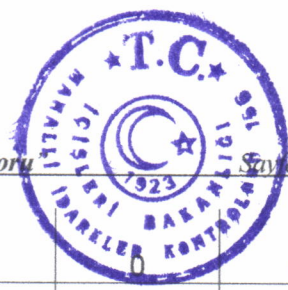
(3) Gönüllü zabıta da bu hak ve imkânlardan istifade eder." Hükümü yer almaktadır.

Belediye zabıta personelinin dayanıklılık ve mukavemetlerini arttırabilmek adına destekleyici spor programları hazırlanması ve tatbik edilmesi sağlanmalıdır.

İMAR İŞLERİ:

24- Denetim döneminde verilen Yapı Ruhsatı ,Yapı Kullanma İzni ve İmar Değişiklerinin sayısı aşağıda ki tabloda olduğu gibi incelenmiştir

	UYGULAMA VE İŞLEMLER	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	İmar Durumu	54	30	36	68	65	134
2	Tevhit, İfraz, ihdas	17	22	47	63	79	27

3	18. madde Uygulaması	0	1	1	0	0	0
4	Plan Tadilatı	1	2	2	0	1	7
5	Yapı Ruhsatı	77	67	43	53	112	116
6	Yapı Kullanım İzni	32	28	33	27	55	21
7	Mühür İşlemi	2	2	3	8	4	15
8	Para Cezası İşlemi	2	2	2	6	4	1
9	Yıkım Kararı	2	2	2	8	4	1
10	Yıkım Uygulaması	1	0	0	0	0	0
11	3194 / 39. madde (Tespit)	0	0	0	0	0	0
12	3194 / 39. madde (Yıkım)	0	0	0	0	0	0
13	Kamulaştırma	0	1	0	3	3	1
	TOPLAM	188	157	169	236	327	323

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 30 uncu maddesi hükmü uyarınca "Yapı Kullanma İzni" verilmeden evvel, aynı kanunun 22 inci madde hükmü gereği verilen Yapı Ruhsatındaki belgelerin tam olup olmadığının araştırılması ihmal edilmemeli ve söz konusu Kanunun ilgili madde hükümlerindeki gereklerin yerine getirilmemesi durumunda hiçbir yapıya "Yapı Ruhsatı" ve "Yapı Kullanma İzni" verilmemeli, ayrıca yapılara yapı ruhsatı verilirken "3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin birinci maddesi gereğince 2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Tip İmar Yönetmeliği'nin adı "Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği" olarak değiştirilmişti. 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 70 inci maddesi ile 02/11/1985 tarih ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği 1/10/2017 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği hükümlerine uyulmasının yanı sıra uygulamada ;

a)- 06.07.2004 tarih ve 25514 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5198 Sayılı "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu" nun 12 nci madde hükmü gereğince, binalara yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce ilgililerden, o bina inşaatından dolayı Sosyal Sigortalar Kurumuna borçlarının olmadığına dair belgenin istenmesi,

b)- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Sigorta İşleri Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan ve 506 Sayılı Kanunda 5198 Sayılı Kanun ile yapılan " Düzenlemeler" konulu 12/07/2004 tarih ve 553641 Sayılı Genelgenin 1-1 inci madde hükmü gereğince yapı ruhsatlarının birer nüshalarının veya tasdikli fotokopilerinin yada ruhsattaki bilgileri (ruhsat verilen kimselerin adı, soyadı veya unvanı, ruhsat tarihi, yapının adresi, sınıfı, grubu, yüzölçümü vb.) gösteren listelerin her ay S.G.K. İl Müdürlüklerine gönderilmesi,

c)-3194 Sayılı yasanın 29 uncu maddesi hükmü uyarınca, yapıya başlama müddeti ruhsat tarihinden itibaren iki yıldır. Bu müddet zarfında yapıya başlanmadığı veya yapıya başlanıp da her ne sebeple olursa olsun, başlama müddetiyle birlikte beş yıl içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsatın hükümsüz sayılacağı ve yeniden ruhsat alması gerektiği,

d-Yapı ruhsatı alınmadan veya ruhsata aykırı olarak bina yapan veya yaptıran kişilere kesinlikle müsaade edilmemeli, kaçak yapı yapanlara gerekli yasal uygulamalar yapılarak Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmalıdır. Aksi takdirde ilgililerin sorumlu olacağı bilinmelidir.

25- Teftişe tabi dönemde, kolluk kuvvetleri tarafından belediye sınırları içinde tespit edilen metruk binaların, Valilik ve Kaymakamlık aracılığıyla belediyeye bildirildiği, bu kapsamda metruk bina sahiplerine tebligat yapıldığı ve işlemlere devam edildiği,

Yıkılan yapılarla ilgili tutanak tutulmadığı, yıkım masrafının hesaplanmasına ilişkin bilgi ve belge bulunmadığı incelenmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 39 uncu maddesinde, "Bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe on gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibinin bulunmaması halinde binanın içindekilere tebligat yapılır. Onlar da bulunmazsa tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıta tespit edilir. Tebligatı müteakip süresi içinde yapı sahibi tarafından tamir edilerek veya yıktırılarak tehlike ortadan kaldırılmazsa bu işler belediye veya valilikçe yapılır ve masrafı % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir." hükmü yer almaktadır.

Gene aynı Kanunun 42 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, yapıldığı tarih itibarıyla plana ve mevzuata uygun olmakla beraber, mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini tehdit ettiği veya edeceği ilgili idare veya mahkeme kararı ile tespit olunan yapılara, ilgili idarenin yazılı ikazına rağmen idarece tanınan süre içinde takviyede bulunmayan veya bu yapıları 39 uncu madde uyarınca yıkmayan yapı sahibine onbin Türk Lirası (2025; 215.234,00.-TL) idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

Buna göre, insanların can ve mal güvenliğini tehdit eden, çevre kirliliğine yol açan ve kent estetiğine uygun olmayan metruk binalarla ilgili tespit yapılması,

Yıkıma yönelik belediye encümeni kararı alınması,

Yıkılan yapılarla ilgili tutanak tutulması,

Yıkımın yapı sahibi tarafından gerçekleştirilmemesi halinde binanın yıkımına ve kaldırılmasına ilişkin maliyet/masraf hesabının yapılması, yıkım masrafının % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilmesi ve yapı sahibine imar para cezası düzenlenmesi sağlanmalıdır.

26- Denetim tarihi döneminde Zemin Açma ve Toprak Hafriyat Harcının alınmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

Belediye Gelirleri Kanunun 80.maddesinde;

....

d) Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına",

Hükmü doğrultusunda doğrultusun da harçların alınmasına azami gayret gösterilmesi sağlanmalıdır.

27- Denetim döneminde, ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılarla ilgili herhangi bir çalışmanın yapılmadığı incelenmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 32 inci maddesinde;

"Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek

inşaat derhal durdurulur. Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası da muhtara bırakılır. Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister. Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir. Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir." hükmü yer almakta olup, şayet yasal hale getirilememiş veya yasal hale getirilmesi mevzuat açısından mümkün olmayan yapıların yıkım işlemleri hızlandırılmalıdır

CEVRE VE HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ:

28- Belediye sınırları içerisindeki çevre ve halk sağlığını tehdit eden sahihsiz köpeklerin toplanarak, belediyeye ait hayvan bakımevine konulduğu, bütçede bu işlemler için yeterli ödeneğin ayrıldığı incelenmiştir.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununda, sahipli hayvanlar dışında kalan evcil hayvanlar, sahihsiz hayvan olarak tanımlanmış, Kanunun 6 ncı maddesinde, sahihsiz ya da güçten düşmüş hayvanların kanuni istisnalar hariç öldürülmelerinin yasak olduğu, sahihsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesinin zorunlu olduğu, bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulmasının sağlanacağı, bakımevlerine alınan hayvanların Bakanlık veri sistemine kaydedileceği ve rehabilite edilen köpeklerin, sahiplendirilinceye kadar hayvan bakımevlerinde barındırılacağı,

Geçici 4 üncü maddesinde, nüfusu yirmi beş bini aşan belediyelerin 31/12/2028 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla ve mevcut bakımevlerinin koşullarını iyileştirmekle yükümlü olduğu,

Belediyelerin 31/12/2028 tarihine kadar birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak, rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek ve sahihsiz hayvanlara sahiplendirilinceye kadar bakmak için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayracağı, bu fıkra uyarınca ayrılan ödeneklerin başka bir amaç için kullanılamayacağı

Kanunun Ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, geçici 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kaynağı ayırmayan belediye başkanı ve meclis üyeleri ile ayrılan kaynağı hayvan bakımevi kurmak, sahihsiz hayvanları toplamak, rehabilite etmek veya sahiplendirilinceye kadar bakmak için sarf etmeyen ya da bu kaynağı başka amaçlar için sarf eden belediye başkanı ve belediye yetkililerine altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, sahihsiz hayvanların diğer canlılara ve bilhassa insanlara zarar vermesini engelleyecek yapısal ve idarî tedbirlerin alınması, sahihsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların hayvan bakımevine götürülmesi, bütçenin binde beşi oranında bu hususta ayrılan kaynağın söz konusu işlemlere yönelik kullanılması sağlanmalıdır.

EVLENDİRME İŞLERİ:

29- Teftişe tabi dönemde evlendirme işlemlerinin, Kültür ve Sosyal İşleri Müdürü Özlem KOLMAN tarafından yürütüldüğü,

24.12.2024 tarihine kadarki Belediye Evlendirme Memurluğuna ait işlemlerin, Evlendirme Yönetmeliğinin 53 üncü maddesi kapsamında, Kaymakamlıkça (İlçe Nüfus Müdürlüğü) denetlendiği görülmüştür.

İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARI:

30- Teftiş döneminde verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin dosyalarda yapılan incelemede, başvuru sahiplerine ait meslekî eğitim ve yeterliklere ilişkin belgelerin örneklerinin olmadığı veya olanların "aslı gibidir" onayı olmadığı görülmüştür.

16/01/2023 tarihli ve 19 sayılı işyeri açma ve çalışma ruhsatında ustalık belgesinin olmaması, berber ve kuaförlerin ustalık belgelerinin ise onaysız olması örneklerdir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe ekli Sıhhi Müesseseler İçin Sınıflarına ve Özelliklerine Göre Aranacak Nitelikler bölümünde pastaneler için ustalık belgesi bulunan en az bir personel bulunacağı, kuaförler için de çalışanların ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacağı belirtilmiştir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesi sırasında istenecek belgelere ilişkin usûl ve esasların düzenlendiği, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması sırasında başvuru sahibi tarafından mevzuat gereği istenen herhangi bir belgenin aslının getirilmesi hâlinde, bu belgenin sureti, aslına uygunluğu kontrol edildikten sonra yetkili idarece görevlendirilen personel tarafından isim ve unvan yazılarak tasdik edileceği belirtilmiştir.

Buna göre, işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurusu için yapılan müracaatlarda;

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe ekli Sıhhi Müesseseler İçin Sınıflarına ve Özelliklerine Göre Aranacak Nitelikler bölümünde faaliyet konusuna göre istenilecek belgelerin başvuru sahibi tarafından talep edilmesi,

Belgelerin aslının (diploma gibi belgelerde soğuk damga olup olmadığının kontrol edilmesi) görülmesi,

Belgenin suretinin, aslına uygunluğu kontrol edildikten sonra görevli personel tarafından isim ve unvan yazılarak aslına uygundur ibare ile tasdik edilmesi sağlanmalıdır.

31- Güzellik salonu faaliyet konulu işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ait dosya üzerinde yapılan incelemede; bazı işyerlerinde, sorumlu müdür görevlendirildiğine yönelik herhangi bir belgenin mevcut olmadığı, güzellik salonlarında bulunan epilasyon cihazları ile ilgili bilgilerin bulunmadığı görülmüştür.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 14 üncü maddesinde, sıhhi işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1'de belirtilen şartların aranacağı belirtilmiş olup,

"Ek-1 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin Sıhhi Müesseseler İçin Sınıflarına ve Özelliklerine Göre Aranacak Nitelikler" bölümünün (J) Güzellik Salonları başlıklı kısmın 10 uncu maddesinde, güzellik salonunda, faaliyet gösterilen süre boyunca, güzellik uzmanı olan bir sorumlu müdür bulunacağı, bunların görev ve sorumluluklarının neler olduğu açıklanmış,

Yönetmeliğin, Geçici 8 inci maddesinde, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren yirmi iş günü içinde güzellik salonlarında yer alan tüy alma uygulamalarına yönelik 600-1200 nanometre dalga aralığındaki yoğun atımlı ışık (IPL) ve sadece epilasyon endikasyonu ile üretilmiş 20j/cm2 enerji sınırını geçmeyen seri atışlı diode lazer ekipmanı ile bu ekipmanın cihaz tanımı ve spesifikasyonları, tasarım ve imalat bilgileri gibi teknik dokümantasyonuna ilişkin bilgilerin, sorumlu müdür tarafından yetkili idareye ve valiliğe (il sağlık müdürlüğü) bildirileceği, bu maddeyi ihdas eden Yönetmelik ile bu Yönetmeliğin eki (EK-1)'de yer alan "Sıhhi Müesseseler İçin Sınıflarına Ve Özelliklerine Göre Aranacak Nitelikler" kısmının "J-

Güzellik Salonları” bölümünün yeniden düzenlenen 11 inci maddesinin (11.1) fıkrasının (11.1.2) bendinde yer alan akreditasyon şartının, 1/1/2025 tarihinde yürürlüğe gireceği, (...) belirtilmiştir.

Buna göre, güzellik salonları hakkında İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümlerine ve konu hakkındaki Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü) 13/08/2024 tarihli ve 10198498 sayılı yazısına göre işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

32-Denetime tabi dönemde umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışan personelin sağlık durumlarının hiç denetlenmediği incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 36 ncı maddesinde Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinde Çalıştırılacak Kişilerde aranacak şartların sayıldığı, buna göre; “Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere; eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık yerlerde on sekiz yaşından küçükler çalıştırılmayacağı hükmü ile birlikte, (Değişik üçüncü fıkra:5 Nisan 2012 gün ve 28255 sayılı R.G) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin, bulaşıcı hastalığı bulunmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporunun, bu kişiler işe başlamadan önce temin edileceği ve bu kişilerin çalıştığı sürece altı ayda bir yenilenerek işyerinde hazır bulundurulacağı, bu raporların ruhsat verme aşamasında yetkili idare tarafından istenmeyeceği; ancak, yapılacak denetimlerde bu raporların görevlilere gösterilmesinin gerekli olduğu”, hükümleri mevcut olup, mevzuat hükümlerine uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

33- Teftiş döneminde açılan veya devredilen umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ait ruhsat dosyaları üzerinde yapılan incelemede; umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin beyan edilmediği, çalışanların adlî sicil kaydı ve bulaşıcı hastalığının bulunmadığına dair beyanlarının da ruhsat dosyalarında bulunmadığı anlaşılmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin, bulaşıcı hastalığı bulunmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporunun, bu kişiler işe başlamadan önce temin edileceği ve bu kişiler çalıştığı sürece altı ayda bir yenilenerek işyerinde hazır bulundurulacağı, bu raporların ruhsat verme aşamasında yetkili idare tarafından istenmeyeceği; ancak, yapılacak denetimlerde bu raporların görevlilere gösterilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Belediye tarafından yapılacak denetimlerde bu hususun da göz önünde bulundurulması sağlanmalıdır.

34- Hijyen Eğitimi Yönetmeliği kapsamında olan işyerlerinde çalışan personelin, hijyen eğitimi alıp almadığının belediye tarafından denetlenmediği incelenmiştir.

Hijyen Eğitimi Yönetmeliğinin 2 nci maddesine göre; gıda üretim ve perakende iş yerleri; insani tüketim amaçlı sular ile doğal mineralli suların üretimini yapan iş yerleri; kaplıca, hamam, sauna, berber, kuaför, dövme ve pirsing yapılan yerler, masaj ve güzellik salonları ve benzeri yerler; otel, motel, pansiyon ve misafirhane gibi yerler yönetmelik kapsamında olup,

Hijyen Eğitimi Yönetmeliğinin 5 inci maddesine göre; “Bu Yönetmeliğin kapsadığı iş yerlerinde, Genel Müdürlük tarafından verilen belgeye sahip olmayan kişiler çalıştırılmaz. İş yeri sahipleri ve işletenleri, çalışanlarının hijyen eğitimi almasından ve belgeli olarak çalıştırılmasından birinci derecede sorumludur. Bizzat çalışmaları durumunda iş yeri sahipleri ve işletenleri de bu eğitimi almaya mecburdur.” denilmekte olup,

Yine aynı yönetmeliğin 11 inci maddesinde; “Her iş kolunun izin, onay, kayıt, ruhsatlandırma ve benzeri hizmetlerini yürüten Bakanlık veya mahalli idare, bu Yönetmelikte

belirtilen iş yerlerinin, 5 inci, 9 uncu ve 10 uncu maddelerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirip getirmediğini denetler. Bu maddelerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında, durumu bu maddelere uygun bulunmayan çalışanların her biri ayrı ayrı aykırılıklar olarak değerlendirilir ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesine göre işlem yapılır.” denildiğinden belediye tarafından yönetmelik kapsamında olan iş yerlerinde çalışan personelin Hijyen Eğitimi Sertifikasına sahip olup olmadığı belli periyotlarla denetlenmeli ve denetimin yapıldığını ortaya koyan tutanak muhakkak düzenlenmelidir.

35-Denetime tabi dönemde verilen ruhsatlar için alınan başvuru formunun yönetmeliğe uygun olmadığı incelenmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinde özellikleri gösterilen ve örnek olarak gösterilen başvuru formunun istenmesi sağlanmalıdır.

BÜTÇE VE KESİN HESAPLAR:

36- Yayladağ Belediyesinin 2020 ila 2024 yıllarına ilişkin tahmini bütçe ve gelir/gider gerçekleşme oranları aşağıda bulunan tablodaki gibidir.

MALİ YILI	BÜTÇE		KESİN HESAP		GERÇ. ORANI (%)	
	GELİR (TL)	GİDER (TL)	GELİR (TL)	GİDER (TL)	GELİR	GİDER
2020	15. 175. 000, 00	15. 175. 000, 00	15. 824. 153, 20	14. 393. 576, 64	104, 28	94, 85
2021	33. 544. 228, 00	33. 544. 228, 00	29. 383. 366, 47	31. 748. 383, 62	87, 60	94, 64
2022	84. 407. 458, 70	84. 407. 458, 70	64. 432. 603, 82	71. 108. 428, 24	76, 33	84, 24
2023	124. 165. 000, 00	124. 165. 000, 00	101. 440. 175, 02	121. 233. 103, 12	81, 70	97, 64
2024	202. 000. 000, 00	202. 000. 000, 00	166. 848. 524, 94	198. 181. 129, 11	82, 60	98, 11

Yukarıdaki tabloda yer alan veriler ele alındığında;

Kesinleşen gelir tutarının, ek ödenekler ile bütçeye yapılan ilaveler de dahil olmak üzere bulunan bütçe gelir tutarına oranının yıllar itibarıyla %76 ile %105 arasında olduğu,

Kesinleşen gider tutarlarının, ek ödenekler ile bütçeye yapılan ilavelerde dahil olmak üzere bulunan bütçe gider tutarına oranının yıllar itibarıyla %84 ile %97 arasında olduğu,

Modern kamu yönetimi sistemlerinde planlama süreçlerine büyük önemler atfedilmektedir. Bunun tezahürü olarak Aliaga Belediyesince tanzim edilecek bütçelerin doğru ve gerçeklik arz eder bir biçimde hazırlanması planlama süreçlerinin sağlıklı işlenmesini sağlayacaktır.

Mahallî İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Gelir tahmini” başlıklı 13’üncü maddesinde bütçe yılı ve izleyen iki yılın gelir tahmininde, kesin sonucu alınmış son üç yılın gelir artış oranlarının esas alınması gerektiği, ayrıca kanunlarla vergi, resim ve harç oranlarında değişiklik yapılması, yapılan yatırımların faaliyete başlaması, herhangi bir nedenle gelirlerde artış öngörülmesi gibi hususlar ile merkezi idarenin ekonomik verileri ve ileriye yönelik öngörülerinin, gelir tahminlerinde dikkate alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Belirtilen Yönetmelik hükmü göz önünde bulundurularak bundan sonraki bütçe tahminlerinin de objektif kriterlere dayanılarak yapılması sağlanmalıdır.

BORÇLANMALAR:

37- Teftiş dönemi itibarıyla belediyenin borçlarının aşağıdaki şekilde olduğu incelenmiştir.

1- S.K. İller Bankasından Kesilen Maliye Borçları : 16.073.809,49 TL

3- Denizbank Kredi Borçları : 1.328.393,10 TL

5- Piyasa Borçları : 41.678.191,71 TL

6- Sgk Borçları : 7.378.987,72 TL

7- Personel Borçları : 0,00 TL

8- Enerjisa Alacakları : 961.546,08 TL

9- Emekli Sandığı : 2.047.737,17 TL

11- Hak- İş Sendikası : 206.133,30 TL

12- Genel Aydınlatma Giderleri : 839.275,82 TL

13- Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi : 550.322,23 TL

Olmak üzere toplam borç miktarı “ 71.064.396,32 TL” dir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı (...),

5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin ikinci fıkrasında da, yukarıda belirtilen usûl ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir.

Belediyenin ve şirketlerinin faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşmaması ve belediye ile belediye şirketlerinin yapacağı borçlanmalarda, 5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki usullerin göz önünde bulundurulması sağlanmalıdır.

GELİR OLUŞTURAN İŞLEMLER:

38- Bakanlar Kurulunun 20/12/2006 tarihli ve 2006/11450 Sayılı Kararnamenin Eki Karar ile bina vergisinde muaf tutulanların muafiyetinin devam edip etmediği ile ilgili periyodik bir çalışmanın yapılmadığı incelenmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8’inci maddesinde, “... Bakanlar Kurulu, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²’yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir...” denmiş ve iş bu husus, Bakanlar Kurulunun 20/12/2006 tarihli ve 2006/11450 Sayılı Kararnamenin Eki Karar ile yürürlüğü konmuştur.

57 Seri No.lu Emlâk Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde, belediyelerce, emlak vergisi işlemlerinde mükellefler tarafından bildirilen hususların teyidinin, mükelleflerden belge istenmeden ilgili kurum ve kuruluşlardan yapılması gerektiği, bu bağlamda belediyelerce, mükelleflere ait kimlik bilgilerinin, İçişleri Bakanlığı Kimlik Paylaşım Sistemi üzerinden, tapu kayıtlarının ise Tapu ve Kadastro Bilgi Sisteminden alınabileceği, ayrıca, mükelleflerin şehit, gazi, dul, yetim ve emekli olduklarına ilişkin bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından elektronik ortamdan sağlanmasının mümkün olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, muafiyet tanınan kişilerin beyan durumlarının doğruluğu ve şartların sağlanıp sağlanmadığının sorgulanmasıyla konu hakkında gerektiğinde tahakkuk ve tahsilat yapılması sağlanmalıdır.

39-Yayladağ Belediyesine ait evsel katı atıkların, büyükşehir belediyesi sorumluluğundaki Katı Atık Düzenli Depolama Sahasına taşındığı, evsel katı atık ücretleri büyükşehir belediyesi tarafından tahsil edilmesine rağmen belediyeye bu yönde bir kaynak aktarılmadığı incelenmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, büyükşehir belediyesinin, büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirme görev, yetki ve sorumluluklarının bulunduğu,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, ilçe belediyesinin, Büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşıma görev ve yetkilerinin bulunduğu belirtilmiş,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin (g) fıkrasında, katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesinin onikinci fıkrasında, büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlü olduğu, bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacakların, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlü olduğu, bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarife göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınacağı, bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretlerin, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamayacağı belirtilmiş,

Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 15 inci maddesinde, evsel katı atık idarelerinin toplam sistem maliyetinin hesaplanmasında; toplama, taşıma, aktarma, geri kazanım, bertaraf ve satış bileşenlerinden oluşacağı,

Yönetmeliğin 22 nci maddesinde, bu yöndeki ücretlendirmelerin düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, büyükşehir belediyesi ile konunun yeniden değerlendirilmesi,

Evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirme yapılırken tam maliyet ve kirleten öder esasları kullanılacağından bu yönde belirlemenin her iki idarenin koordinasyonu ile yapılması,

Belediyenizce tesis edilen işlemlere yönelik (toplama, taşıma) tahsil edilen evsel katı atık ücretinin belediyenize aktarılması için Büyükşehir Belediyesinden talepte bulunulması sağlanmalıdır.

40- Kamulaştırılan taşınmazlara ilişkin emlak vergi değerleri ile kamulaştırma bedellerinin karşılaştırılmadığı,

Belediye sınırları içerisindeki taşınmazlara yönelik diğer kanun, kurum ve kuruluşlarınca yapılan kamulaştırma işlemlerine ilişkin bilgilerin Tapu Müdürlüğünden alınmadığı incelenmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 39 uncu maddesinde;

Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunacağı,

Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedelinin, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçeceği ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılacağı hüküm altına alınmış,

Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzüğün 2 nci maddesinde;

Vergi değerinin, Emlak Vergisi mevzuuna giren bina, arsa ve arazinin rayiç bedeli, rayiç bedelin, bina, arsa ve arazinin beyan tarihindeki normal alım satım bedeli olduğu,

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 33 üncü maddesinin altıncı fıkrasında,

Bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.) vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayıldığı,

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 7 nci ve 17 nci maddesinde;

Bina Vergisinin matrahının, binanın bu kanun hükümlerine göre tesbit olunan vergi değeri olduğu,

Arazi Vergisinin matrahının arazinin bu kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu,

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 nci ve 18 inci maddesinde; büyükşehir belediye sınırlarında,

Bina vergisinin oranının meskenlerde binde iki, diğer binalarda ise binde dört,

Arazi vergisinin oranının binde iki, arsalarda ise binde altı olduğu belirtilmiştir.

Nitekim bu hususa ilişkin kararın da bulunduğu Sayıştay Temyiz Kurulunun 3/5/2017 tarihli ve 43059 Tutanak No.lu ilamında;

"(...) Bunun üzerine, kamulaştırılan özel mülkiyete at taşınmazların emlak vergisine esas vergi değerler ile maliklere ödenen kamulaştırma bedeller arasında fark olmasına rağmen cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılmadığı görülmüştür. (...)

Buna göre, kamulaştırma yetkisine haiz idarelerce yapılan kamulaştırmalarda, kamulaştırma bedeli, ilgili taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisini tarhına esas değerinden fazla ise, aradaki fark üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere emlak vergisi tarh olunur. (...)

Ayrıca 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33 üncü maddesinde, bir bina veya arazinin taksim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi de vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmıştır. Buna göre, taşınmazın kamulaştırılması da vergi değerini değiştiren sebepler arasındadır. Dolayısıyla vergi değeri değiştiğinden kamulaştırma bedeli üzerinden emlak vergisi tarhiyatı yapılması gereklidir. (...)"

Şeklinde karar verildiği görülmektedir.

Buna göre, denetim döneminde kamulaştırılan ve emlak vergisine konu taşınmazların malikleri hakkında kamulaştırma bedeli ile emlak vergi değeri arasında fark varsa ek vergilendirmeye yönelik 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 39 uncu maddesine göre işlem yapılması,

Tapu Müdürlüğüne yazı yazılarak, özellikle Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda belediyenizin bilgilendirilmesinin istenilmesi,

Tapu Müdürlüğünden gelecek kamulaştırma bilgileri ile emlak vergisi beyannamelerinin kıyaslanması sağlanmalıdır.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümlerine Göre Yapılan İhaleler:

41- Belediyeye ait taşınmazların kira sözleşmelerinde, kira bedelinin belirli sürede ödenmemesinin bir yaptırıma bağlanmadığı, bu konuda bir belirlenme yapılmadığı incelenmiştir.

Kira bedelinin vadesinde ödenmemesi durumunda kira bedelinden gecikme zammı tahsil edileceği belirtilmişse de bu durumun 2886 sayılı Kanunun 62 nci maddesi uyarınca bir neticeye de bağlanması gerekmektedir.

Buna göre, sözleşme metnine, vadesinde ödenmeyen kira bedellerine, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi gereğince belirlenen oranda gecikme faizi uygulanacağı ve üst üste iki taksidin (idarece takdir edilebilir) vadesinde ödenmemesi hâllerinde kira sözleşmesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 62 nci maddesine göre tebligat yapmaya gerek kalmaksızın idarece feshedilerek, kesin teminatın gelir kaydedileceği şeklinde hüküm eklenmesi sağlanmalıdır.

42- Belediye Meclisinin 08.08.2025 tarihli ve 69 sayılı Kararı ile ekonomik ömrünü tamamlamış taşıtların satılmasına karar verilerek, taşıtların ihale yolu ile satıldığı incelenmiştir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun (MKE Hurda İşletmesi Müdürlüğü) İçişleri Bakanlığına hitaben yazdığı 23/10/2017 tarihli ve E.160846 sayılı yazısında, hurda nitelikli malzemelerin 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun kapsamında ihale edilmeden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının her altı ayda bir belirlediği fiyatlar üzerinden doğrudan Makine ve Kimya Endüstri Kurumuna (MKE Hurda İşletmesi Müdürlüğü) satılması gerektiği bildirildiğinden,

Bundan böyle maden hurdaları hakkında anılan yazı gereği işlem tesis edilmesi,

Ekonomik ömrünü tamamlamış araçlar hakkında; 237 sayılı Taşıt Kanununun 13 ncü maddesi ile Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik, Karayolları Trafik Yönetmeliği, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

43- 2886 sayılı Kanuna göre satılan veya kiralanan taşınmazların işlem sonrası yer tesliminin yapılmadığı incelenmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 60 ncü maddesinde, idarenin 57 nci maddede yazılı süre içinde (15 gün) sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmak ve taşınmaz malların satımında, ferağa ait işlemleri tamamlamak, şartnamede belirtilen sınır ve evsafa göre satılan malları müşteriye teslim etmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Buna göre; satış ve kiralama sonrası yer tesliminin mahallinde tutanakla yapılması, satışı yapılan taşınmazın tapu ferağı verildiyse buna ait Tapu Müdürlüğüne giden ve İdareden gelen yazının dosyasında hıfzedilerek taşınmaz hakkında ilgili muhasebe işlemlerinin yapılması, dosyanın arşive kaldırılması sağlanmalıdır.

44- Belediyeye ait bazı taşınmazların, "yap-işlet-devret" usulüyle kiraya verildiği, söz konusu yapının yatırım maliyet (yapım) bedelinin belirlenmesine yönelik veya nelerin yapılacağı ile ilgili bilgi ve belgenin dosyasında mevcut olmadığı, incelenmiştir.

Yap-İşlet-Devret Modeli kamu kurum ve kuruluşlarınca ifa edilen, ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak gerektiren bazı yatırım ve hizmetlerin yerine getirilmesini amacıyla 3996 sayılı Bazı Yatırım Ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun ile mevzuatımızda yerini bulmuş, kamu yatırımlarının finansman yöntemlerinden biridir.

Örneğin, 3996 sayılı Kanuna eklenen Ek 3 üncü madde ile mahalli idarelerin çevre kirliliğini önleyici yatırımlar kapsamında arıtma, geri kazanım tesislerinin yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilebileceği hususu düzenlenmiştir.

Burada idarece yapılmak istenenin, kiracının kiralanan taşınmazda belirli süre işletmecilik yapmasının karşılığında belediyeye işletmenin faaliyet konusuna uygun bir yapının kazandırılması olduğu anlaşılmaktadır.

Bu açıdan öncelikle, belediyeye ait taşınmazda nelerin yapılacağına ayrıntılarıyla ortaya konulması, buna ilişkin maliyet çıkarılması,

Kiralanacak taşınmazın mevcut haliyle edebileceği kira bedelinin tespit edilmesi,

Yapılacak yatırımla mevcut kira bedelinin mukayese edilmesiyle (muhammen bedelin) kira bedelinin ve süresinin saptanması gerektiği değerlendirilmektedir.

GİDER OLUŞTURAN İŞLEMLER:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Göre Yapılan İhaleler:

45- İhale üzerinde kalan istekli adına hareket eden ve sözleşme imzalayan kişilerin yasaklılık teyitlerinin yapılmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

Kamu İhale Genel Tebliğinin 30.5.2 nci maddesinin (II) no.lu altı bendinde, yasaklılık teyidi yapılırken aday ve istekliler ile bunların şahıs şirketi olmaları halinde tüm ortaklarının, sermaye şirketi olmaları halinde sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortaklarının ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortakları ile başvuru veya teklifi ya da sözleşme imzalayan, başka bir ifade ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin de ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanacağı ve Kurumdan teyit ettirileceği belirtildiğinden,

Buna göre;

- Başvuru veya ihale tarihi itibarıyla tüm aday ve istekliler için,
- İhale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce ihale üzerinde kalan istekli ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi için,

- Sözleşmenin imzalanacağı tarihte ise sadece ihale üzerinde kalan istekli için, İhalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanması ve teyit edilmesi,

Yasaklılık teyidi yapılırken; aday ve istekliler ile bunların, şahıs şirketi olmaları halinde tüm ortaklarının,

Sermaye şirketi olmaları halinde sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortaklarının ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortaklarının,

Başvuru veya teklifi ya da sözleşmeyi imzalayanların -ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin- ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanması,

4734 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin altıncı fıkrasında, ihale yetkilisinin karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylayacağı veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal edeceği hükme bağlandığından, teyit taleplerinde bu sürenin göz önünde bulundurulması sağlanmalıdır.

46- 2021/691298 İKN.lu yapım işine ait ihale işlem dosyası üzerinde yapılan incelemede, sözleşmede işin süresinin uzatılmayacağı belirtilmesine rağmen süre uzatımı verildiği, ayrıca sözleşmede işin zamanında bitirilmediği takdirde cezai şart ödeneceği belirtilmesine rağmen bu sözleşme hükümlerine riayet edilmediği incelenmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 10 uncu maddesinde, doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmî veya genel seferberlik ilânı ve gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller olduğu belirtilmiş, süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dâhil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde

yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Kanunu Genel Tebliğinin 51 nci maddesinde, yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesindeki havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin tespitinde idarenin, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yürürlükteki (2018/12 sayılı) genelgesi uyarınca, kamu inşaatlarının sözleşme sürelerinin belirlenmesinde, iş programlarının hazırlanmasında ve süre uzatımlarında göz önünde bulundurulmak üzere tespit edilen, il ve ilçelere göre çalışmaya müsait olmayan günleri esas alabileceği, (...) Kurumca yapım işlerine ilişkin Kurumca hazırlanan tip idari şartnamenin 49 uncu maddesinde işin başlama ve bitiş tarihine ilişkin düzenleme bulunduğu gibi, aynı şartnamenin 50 nci maddesinde ihale konusu işe ilişkin fen noktasından çalışılmayacak günlerin belirtilmesine yönelik düzenleme de bulunduğu, aynı şekilde, yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesinde işin fen noktasında çalışılmayacak sürelerin belirtileceği bölümler bulunmakta ve bu maddelerde, işin süresinin hesabında bu sürelerin hesaba katılmış olduğu ve çalışılmayacak günler için süre uzatımı verilmeyeceğine ilişkin düzenlemelerin bulunduğu, bu nedenle işin süresinin hesabında bu hususun idarelerce dikkate alınması, idari şartnamede ve sözleşme tasarısında bu konu ile ilgili hükümlerin de isteklilerce iyi incelenerek teklif verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 29 uncu maddesinde de, işin veya kısmi kabul öngörülen hallerde iş kısımlarının, sözleşmede belirlenen bitim tarihinde veya süre uzatımı verilmiş ise süre uzatımına göre belirlenen tarihte tamamlanıp geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda, gecikilen her gün için sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezasının uygulanacağı, mücbir sebepler nedeniyle süre uzatımı verilebilecek hallerin doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmî veya genel seferberlik ilânı ve gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer hallerin olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bundan böyle, ihalelerde süre uzatımının mevzuat ve sözleşme hükümleri doğrultusunda yapılması gerekmekte olup, aksine tesis edilen işlemin (gecikme nedeniyle ceza verilmemesi gibi) kamu zararına sebebiyet vereceği bilinmelidir.

47- Teftişe tabi dönem içerisinde gerçekleştirilen 10 ihalenin ihale ilanı gerektirmeyen, idarenin belirleyeceği üç isteklinin ihaleye davet edilmesinin yeterli olduğu pazarlık usulüyle gerçekleştirildiği incelenmiştir.

4734 sayılı Kanunun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir." hükmü yer almaktadır.

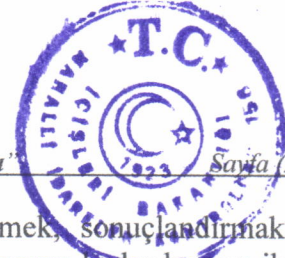
Kanunda pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek haller ise 21'inci maddenin 1'inci fıkrasının (a) ile (f) bentlerinde sayılmıştır.

Maddenin (b) bendine göre; "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması" durumunda bu maddenin uygulanması mümkün olabilecektir.

Dolayısıyla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre ihale usulüyle gerçekleştirilmesi gereken mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde Kanunun 5'inci maddesinde yer alan ilkeler hassasiyetle gözetilmeli, ihaleler, temel ihale usulleri olan açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usullerine göre yapılmaya çalışılmalı, diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılmalıdır.

48- İhaleye teklif veren isteklilerin ihaleyi katılıp katılamayacağı hakkında, ihale komisyonunca bir değerlendirme yapılmadığı incelenmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinde, ihaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişilerin, ihaleyi yapan idarenin ihale

konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların, bu sayılanların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenlerinin ve gene tüm bunların ortakları ile şirketlerinin (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç) doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamayacağı,

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinde, 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmanın yasak olduğu belirtilmiştir,

Buna ilişkin uygulama yönetmeliklerinde, bu yasaklara rağmen ihaleye katılan isteklilerin ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedileceği, ayrıca, bu durumun tekliflerin değerlendirmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa teminatın gelir kaydedilerek ihalenin iptal edileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 28 inci maddesinde, belediye başkanının görevi süresince ve görevinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, meclis üyelerinin ise görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren bir yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremeyeceği, komisyonculuk ve temsilcilik yapamayacağı,

2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde, belediyede aylık, ücret veya ödenek almak suretiyle görev yapmış olup, görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanların, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde bulundukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamayacağı, taahhüde giremeyeceği, komisyonculuk ve temsilcilik yapamayacağı hüküm altına alınmıştır.

İhaleye teklif veren istekliler hakkında yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre değerlendirme yapılarak karar alınması gerektiği bilinmelidir.

49- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21 nci maddesine göre gerçekleştirilen ihalelerde, teklif sayısı üçten az olduğu halde, ihale sürecine devam edildiği incelenmiştir.

Konuyla ilgili muhtelif Kamu İhale Kurulu Kararlarında, "4734 sayılı Kanunun 21. maddesinin (f) bendinde düzenlenen husus belli koşullar altındaki ihalelerin kısa sürede sonuçlandırılabilmesi amacıyla, normal ilan prosedürlerine uyulmadan yapılan bir ihale türü olduğu, Kanun koyucu bu durumda en az üç isteklinin ihaleye davet edilmesini şart koştuğu ve bu şekilde asgari bir rekabet ortamının sağlanmasını aradığı, burada belirtilen üç isteklinin gerçek anlamda ihale konusu işle iştigal eden ve ihale konusu işi alma niyet ve gayreti olabilecek üç kişi olarak anlamak gerektiği, yoksa Kanunun öngördüğü şartı şeklen yerine getirmek amacıyla ihaleye teklif bile vermeyecek bir veya iki isteklinin davet edilmiş olması, Kanunun aradığı anlamda üç isteklinin davet edilmiş olması şartının gerçekleştiği anlamına gelemeyeceği, başka bir deyişle "en az üç isteklinin davet edilmesi" şartı ancak geçerli üç teklif verilmesi halinde gerçekleşmiş sayılacağı" belirtilmiştir. (2006/UM.Z-2872 sayılı kararı bu yöndedir.)

Bundan böyle; ihalelerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5 inci maddesinde yer verilen ilkeler doğrultusunda sonuçlandırılabilmesi için gereken gayretin sarf edilmesi sağlanmalıdır.

50- Yapım işi ihale dosyalarında yapılan incelemede, şantiye günlük defterinin düzenlenmediği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin atasmanlar ve ilgili diğer defterler başlıklı 28 inci maddesinde; "(1) İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına

almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve atışman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur. "Yüklenici bu defterleri ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir." hükmü yer almaktadır.

Şantiye günlük defterinin işin süresi boyunca her gün için yapı denetim görevlisi ve yüklenici tarafından birlikte tutulması sağlanmalıdır.

51- 2021/547778 İKN.lu yapım işinde, işçilerin alacaklarının olup olmadıklarının tespitinin yapılmadan hakediş ödemelerinin yapıldığı incelenmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, yapı denetim görevlisinin iş yerinde çalışanlar arasında yüklenici veya alt yükleniciler tarafından ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığını kontrol ederek ücretleri ödenmeyen varsa yükleniciden ve alt yüklenicilerden istenecek bordrolara göre bu ücretlerin yüklenici hakedişinden ödenmesini sağlayacağı, bunun için yüklenicinin hakediş istemesi üzerine bu istek ve hakedişin ödeneceği tahmini tarih, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 36 ncı maddesinde yazılı olduğu şekilde ilan olunacağı, ilanın yapıldığı, yapı denetim görevlisinin ve yüklenici veya vekili ile işçi temsilcisinin imzaladıkları bir tutanakla tespit edilerek bu tutanağın bir suretinin hakedişin ödeme yerine gönderileceği belirtilmiştir.

Buna göre yapı denetim görevlisinin işçi ilan tutanağını ve borcu olmadığına dair işçi temsilcisinden imzalı olan evrakı alıp hakedişe eklemesi gerektiği bilinmelidir.

52- Yapım işlerine ait bazı ihale dosyalarında iş deneyim belgesinin güncellendiğine ilişkin hesaplama formunun bulunmadığı, istendiğinde dosyaya eklendiği incelenmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 49 uncu maddesinde, iş deneyimini gösteren belgelerde yazılı tutarların güncellenmesine ilişkin esaslar belirtilmiştir.

İş deneyim belgesi, aday veya isteklilerden, yurt içinde veya yurt dışında kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt ettikleri, ihale konusu iş veya benzer işlerdeki deneyimlerini tevsik etmeleri için istenen bir belge olduğu ve bunun tutarının ihaleye katılımda önemli bir ölçüt olduğu dikkate alınarak,

İdarece gerçekleştirilen ihalelerde sunulan iş deneyim belgelerinin güncellenmesi, bu kapsamda oluşturulan bilgi, belge ve dokümanların ihale işlem dosyasında yer alması sağlanmalıdır.

53- Bazı yapım işi ihalelerinde kesin kabul yapılmadığı incelenmiştir.

2021/547778 sayılı yapım işi ihalesi örnektir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 44.maddesi;

(1) Kesin kabul için belirlenen tarihte, yüklenicinin yazılı müracaatı üzerine, kesin kabul komisyonu oluşturularak geçici kabuldeki esas ve usullerle kesin kabul yapılır.

(2) Geçici ve kesin kabuller arasında, yüklenici tarafından yapılması gereken, sürekli bakım niteliğindeki işlerin sözleşme uyarınca yapılıp yapılmadığı kabul komisyonu tarafından incelenerek tespit olunur.

(3) Devamlı bakım hususunda yüklenicinin herhangi bir yükümlülüğü yoksa kesin kabul komisyonu, geçici kabul sırasında iyi durumda ve kabule elverişli olduğu tespit edilmiş olan işlerde teminat süresince kullanılma sonucunda meydana gelen normal aşınma ve eksilmeden doğan durumlar haricinde, işin fen ve sanat kurallarına uygun yapılmamasından kaynaklanabilecek herhangi bir bozukluğun veya geçici kabulden sonra ortaya çıkan bir kusurun olup olmadığını inceler.

(4) Teminat süresi içinde yüklenicinin, bütün yükümlülüklerini yerine getirmiş olduğu ve kendisine yüklenebilecek kesin kabulü engelleyecek bir kusur ve eksiklik görülmediği takdirde kesin kabul tutanağı düzenlenir. Eğer bu süre içinde, sorumluluğu yükleniciye

atfedilmeyecek bir kusur veya eksiklik tespit edilmişse bu da tutanakta ayrıca belirtilir.

(5) İşin kesin kabulüne engel herhangi bir durum görüldüğü takdirde, kabulü engelleyen kusur ve eksikler kabul komisyonu tarafından bir tutanakla tespit edilir ve kesin kabul işlemi yapılmaksızın kusur ve eksiklerin giderilmesi için bir süre belirlenerek durum idareye bildirilir. İdare bu kusur ve eksiklerin tutanakta belirlenen süre içerisinde giderilmesi hususunu yükleniciye tebliğ eder. Kusur ve eksiklerin yüklenici tarafından giderildiği idarece tespit edildiğinde kabul işlemi sonuçlandırılır.

(6) Yüklenici teminat süresi veya yukarıdaki fıkrada söz konusu edilen süre sonunda, idarenin kabul edebileceği gecikmeler dışında, sözleşme ve şartname hükümlerine göre işi kesin kabule elverişli duruma getirmeyerek bir gecikmeye yol açmış ise, idare ya yükleniciye 41 inci maddede belirtilen şekilde ceza uygulayarak eksik ve kusurların giderilmesini bekler, ya da gecikme otuz günü geçerse ceza uygulamasına devam etmekle birlikte kusur ve eksiklikleri yüklenici hesabına kendisi giderir.

(7) İdare, gerek kusur ve eksikliklerin yüklenici hesabına giderilmesi bedellerini, gerekse vukuunda belirtilen bekleme cezalarını yüklenicinin varsa hakkedişinden, hakkedişi kalmamışsa teminatından kesmeye yetkilidir.

(8) Kesin kabul tutanağının yetkili makam tarafından onaylanması ile kesin kabul işlemi tamamlanmış olur.

(9) Yüklenicinin yazılı müracaatı ve idarenin de uygun görüşü olmak kaydıyla, kısmi geçici kabulü yapılmış kısımların, sözleşmede belirtilen teminat süresi dikkate alınarak, yukarıdaki esaslara göre işin bütününe kesin kabulünün yapılmış anlamına gelmemek şartıyla, kısmi kesin kabulü yapılabilir.

Mevzuat hükmüne göre kesin kabulün yapılması sağlanmalıdır.

54-Denetime tabi dönemde gerçekleştirilen ihalelere ilişkin işlem dosyalarında yer alan belgelerin dosya içerisinde karışık bir biçimde bulunduğu incelenmiştir. Uygulama genel olmakla birlikte 2024/1187138 kayıt numaralı ihale işlem dosyası örnektir.

İhale işlem dosyalarının oluşturulmasında belgelerin ihale sürecine uygun ve sıralı bir teselsül ettirilerek dosyalanması sağlanmalıdır.

55- Mal alımları için muayene ve denetim komisyonunun kurulduğu fakat alınan malın şartnameye uygun olup olmadığının incelemesinin yapılmadığı incelenmiştir.

Uygulama genel olmakla birlikte 2024/1187138 sayılı tas alım ihalesi örnektir.

Mal Alımları Denetim Muayene Ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmeliğin (Değişik birinci fıkra:RG-22/06/2005-25853) 6. Maddesinde; "Yetkili makam tarafından biri başkan, biri işin uzmanı olmak üzere en az üç veya daha fazla tek sayıda kişi ile yedek üyelerden oluşan muayene ve kabul komisyonları kurulur. Ancak, ilgili idarede yeterli sayıda veya işin özelliğine uygun nitelikte uzman personel bulunmaması durumunda, 4734 sayılı Kanuna tabi idarelerden uzman personel görevlendirilebilir.

(Değişik ikinci fıkra:RG -22/06/2005-25853) Ara denetimi gerçekleştiren personel muayene kabul komisyonlarında görevlendirilebilir. Ancak, muayene ve kabul komisyonlarında görevlendirilen personelin tamamı ara denetimi gerçekleştiren personelden oluşturulamaz." Hükmü yer almaktadır.

Bu sebeple alınan malın özelliği göz önünde bulundurularak söz konusu komisyonlarda işin uzmanı olan bir personel bulundurulması ihmal edilmemelidir.

Alınan malın şartnamede belirtilen özellikleri taşıyıp taşımadığının işin uzmanının da yer aldığı muayene ve kabul komisyonu marifeti ile tespit edilmelidir

TASINIR VE TASINMAZ MAL İŞLEMLERİ:

56- Kara taşıtları, iş makineleri ve avadanlıklarının bunları sürekli olarak kullanacak personele verilmesinde, Taşınır Teslim Belgesinin düzenlenmediği incelenmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında, kara taşıt ve iş makinelerinin yetkili makamın onayına istinaden yönetiminden sorumlu görevliye veya kullanıcısına verilmesinde ilgisine uygun Taşınır Teslim Belgesi düzenleneceği,

Kara taşıtları dışındaki taşıtların sorumluya veya kullanıcılarına devir ve teslimine ilişkin usul ve düzenlenecek belgelerin kamu idarelerince ayrıca belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yaşanabilecek yetki ve sorumluluk problemlerine yönelik, ivedilikle Yönetmelikte bu hususta belirlenmiş teslim belgesi ile teslim-tesellüm işlemlerinin yapılması sağlanmalıdır.

Kamu görevlilerinin kullanımına verilen dayanıklı taşınırların, kullanıcıları tarafından başkasına devredilemeyeceğinin, kullanıcılarının görevden ayrılması halinde söz konusu taşınırların ambara iade edilmesinin zorunlu olduğunun, bu şekilde teslim yapılmadan personelin kurumla ilişkisinin kesilmeyeceği,

Taşınırların muhafazasından ve yönetilmesinden sorumlu olanların, gerekli tedbirlerin alınmaması veya özenin gösterilmemesi nedeniyle taşınırın kullanılmaz hale gelmesi veya yok olması sonucunda sebep oldukları kamu zararları hakkında, 27/9/2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı bilinmelidir.

57- Belediyeye ait hizmet binasında yapılan incelemede, bazı dayanıklı taşınırlarda sicil numarasının bulunmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 36 ncı maddesinde, giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği, bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği, fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlemin uygulanmayacağı, sicil numarasının üç grup rakamdan oluşacağı (...) belirtilmiştir.

Buna göre, ilgili mevzuat çerçevesinde kabul edilerek teslim alınan taşınırların girişleri ile taşınırların çıkış ve ambarlar arasında devir işlemlerinde, dayanıklı taşınırların niteliklerini değiştiren esaslı onarım ve ilaveler sonucu değer artışlarında varlık işlem fişi düzenlenmesi, bu taşınırlardan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi ve taşınır üzerine sabit kılacak şekilde yapıştırılması sağlanmalıdır.

58- Belediyeye ait; motorlu kara taşıtları ve iş makinelerine ilişkin verilerin "Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemi"ne kaydedilmediği

Birçok taşıtın ya muayene ya da sigorta süresinin dolduğu halde trafiğe çıktığı incelenmiştir.

Söz konusu taşıtlarla ilgili olarak; motorlu aracın işletilmesi ile bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olabilecek kazalarla ilgili işleyen olarak Belediyenin hukukî sorumluluğunun bulunduğu bilinmesi, fennî muayene ve zorunlu malî sorumluluk sigortasının yapılması/yaptırılmasının, devamında da yenileme dönemlerinin takip edilmesinin, varsa; plakasız veya ruhsatsız resmî araçların usulünce tescil edilmesinin ve plakalarının çıkartılmasının sağlanması, gecikmiş muayene veya sigorta işleminden kaynaklı fazla ödenen gecikme bedellerinin kamu zararına yol açacağının bilinmesi, belediyeye ait kara taşıtlarına yönelik verilen trafik idarî para cezaları ve karayolları veya köprü kullanımlarına yönelik geçiş ihlali cezalarının sorumlusunun cezanın tahakkuk ettiği tarih, saat ve yerde fiilen aracı kullanan veya cezaya sebebiyet verenin olduğunun bilinmesi, 657 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca, kaza sonucu araçlarda oluşan maddi hasarlarda kusuru oranında aracın sürücüsünün sorumluluğu olduğunun bilinmesi, bunlar hakkında Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi Ve

Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun işlem yapılması, kaza sonucunda oluşan sigorta poliçelerindeki zamlı prim tutarlarının da kamu zararı oluşturacağının bilinmesi, iş makinesi, arazöz, yol süpürme aracı sürücülerinin, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 42 inci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca, lastik tekerlekli iş makineleri kullanma yetki belgesine (Operatörlük Belgesi) ve iş makinesini karayolunda kullanacakların G sınıfı sürücü belgesine sahip olması gerektiğinin bilinmesi,

Belediyeye ait taşıtlara ilişkin verilerin, Hazine ve Maliye Bakanlığınca altyapısı hazırlanan Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemine işlenmesi sağlanmalıdır.

GÖREV:

59- Denetim dönemi içerisindeki Belediye Başkanlığı görevinin; Mehmet YALÇIN tarafından yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Hatay ili, Yayladağ Büyükşehir İlçe Belediye Başkanlığının genel idarî iş ve işlemlerinin tarafımdan denetimi sonucunda (4) örnek olarak düzenlenen bu Raporun (1) örneği Belediye Başkanlığına bırakılmış, (1) örneği **İlgili** Kaymakamlığa tevdi olunmuş, (2) örneği de **İçişleri Bakanlığına** (Kontrolörler Başkanlığı) sunulmuştur.

Kurum Üst Yöneticisinin Görüş ve Düşünceleri

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Kontrolörü Hamza AYDEMİR tarafından düzenlenen 17/09/2025 tarih ve 156/11 sayılı Denetim Raporunda tenkit ve tavsiye edilen hususların düzeltilip tamamlanması ve yerine getirilmesi için ilgililere gerekli emirler verilerek, gerekli takibat yapılacaktır. **17/09/2025**

